

OBČINA GORNJI GRAD
OBČINSKI SVET
Kocbekova cesta 23
3342 Gornji Grad

11

☎ **tel:** (03) 839-18-50
☎ **fax:** (03) 839-18-64
✉ **E-mail:** obcina@gornji-grad.si

Datum: 5. 6. 2024

Naziv gradiva: **Poročilo o izvajanju socialnovarstvene storitve pomoč družini na domu v občini Gornji Grad za obdobje od 1.1.2023 do 31.12.2023**

Pravna podlaga: 16. člen Statuta Občine Gornji Grad (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 14/21-UPB)

Predlagatelj: Anton Špeh, župan

Pripravil: Občinska uprava

Poroča: Zdenko Purnat, direktor občinske uprave

Občinski svet se je seznanil s poročilom o izvajanju socialnovarstvene storitve pomoč družini na domu v občini Gornji Grad za leto 2023.

OBRAZLOŽITEV:

Zavod Pristan je februarja 2021 postal koncesionar za izvedbo storitve pomoč družini na domu za vseh sedem občin Zgornje Savinjske doline. V nadaljevanju je predstavljeno podrobno poročilo izvajanja storitve v letu 2023 za območje občine Gornji Grad.

Ljubljana, 31.1.2024

**POROČILO O IZVAJANJU SOCIALNOVARSTVENE STORITVE POMOČ DRUŽINI
NA DOMU V OBČINI GORNJI GRAD ZA OBDOBJE OD 1.1.2023 DO 31.12.2023**

1. UVOD

Za Slovenijo je značilno, da ima od sredine leta 2003 več starega kot mladega prebivalstva. Med vsemi starostnimi skupinami se najhitreje povečuje prav delež tistih, ki so starejši od 65 let. Trenutno je okoli 10 odstotkov svetovne populacije stare 65 let ali več, do leta 2050 naj bi se ta odstotek zvišal na šestnajst, predvideva analiza Združenih narodov. Med državami, ki imajo najvišje število prebivalcev nad 65 let, je na prvem mestu Japonska – letos je njihov delež že 29,1 odstotka, drugo uvrščena Italija jih ima 24,1 odstotka, na tretjem mestu pa je Finska s 23,3 odstotka. Med prvih deset na tej lestvici se uvršča tudi Slovenija.

1. januarja 2023 je bilo v Sloveniji 453.708 prebivalcev, starih najmanj 65 let. Njihov delež v celotnem prebivalstvu narašča. Dviguje se tudi povprečna starost prebivalstva: na začetku leta 1991 je bila 35,9 leta, na začetku leta 2023 pa 44,0 leta ali za več kot 8 let višja. Zvišuje se tudi koeficient starostne odvisnosti starih. Ta pove, kolikor prebivalcev, starih 65 ali več, je odvisnih od 100 delovno sposobnih. Vrednost tega kazalnika je bila na začetku leta 2023 33,7, ali za 14,1 odstotne točke višja kot konec leta 1999.

Projekcije ne kažejo sprememb trenda. Čez 50 let naj bi Slovenija imela že 30 odstotkov starejšega prebivalstva. Številčnejši delež starih ljudi v družbi in njihove specifične potrebe zahtevajo nove oblike storitev in programov, ki jim lahko kljub zmanjšanim zmožnostim na posameznih področjih njihovega življenja pomagajo pri lažjem in polnejšem življenju v domačem okolju.

Vprašanje staranja prebivalstva je eno od temeljnih družbenih vprašanj, zato Združeni narodi svarijo države, naj čim prej začnejo sprejemati ukrepe za prilagajanje vedno starejši populaciji, predvsem na področjih socialne varnosti, pokojninske politike, zdravstva in dolgotrajne oskrbe. A staranje prebivalstva bo vplivalo na prav vsa področja družbe, posledice bodo številne. Naraščanje

Zavod za socialno oskrbo
Pristan

Goriška cesta 27
5271 Vipava

Transakcijski račun:

02242-0091156182

Davčna štev.: SI89564472

Matična štev.: 1617052

Center starejših Pristan
Vipava

Tel.: (05) 368 77 50

(05) 368 77 56

Faks.: (05) 368 77 59

Pomoč družini na domu

Tel.: (05) 368 77 53

(05) 368 77 56

Faks.: (05) 368 77 59

Pomoč družini na domu
enota Ljubljana

Tel: (01) 547 95 79

Faks: (01) 547 95 79

deleža prebivalstva, starega 65 let in več, pomembno vpliva predvsem na povečanje potreb in izdatkov za pokojnine, zdravstvo, dolgotrajno oskrbo in za druge, s staranjem povezane izdatke. Torej bodo potrebne spremembe tudi na področjih socialnega varstva, stanovanjske politike, zaposlovanja, urbanistične in izobraževalne politike.

Ena od strokovno organiziranih in vodenih oblik pomoči starejšim je storitev pomoč družini na domu. Osnovni cilj pomoči družini na domu je nudenje pomoči čim večjemu številu oseb, ki živijo sami, nimajo svojcev, oziroma, ki tudi s pomočjo svojcev ne zmorejo poskrbeti sami zase. Z izvajanjem storitve pomoč družini na domu podaljšamo posameznikom bivanje v domačem okolju. Storitve prilagajamo njihovim specifičnim potrebam in željam.

Pomoč na domu vključuje različne organizirane oblike praktične pomoči na domu, s katerimi upravičencem vsaj za določen čas nadomestimo institucionalno varstvo v zavodu, v drugi organizirani obliki ali v drugi družini.

V 43., 44. in 99. členu Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 54/1992 z dopolnitvami in spremembami) – v nadaljevanju ZSV, je določeno, da organizacija pomoči družini na domu (PND) spada v pristojnost občine, saj mora občina s pogodbo z javnim zavodom ali s podelitvijo koncesije zagotoviti mrežo javne službe na tem področju. Sredstva za financiranje pravic in prispevkov oziroma storitev ter pomoči na domu se financirajo iz proračuna občine, na območju katere ima upravičenec do storitev in pomoči prijavljeno stalno prebivališče.

Pomoč družini na domu je strokovno voden proces in organizirana oblika praktične pomoči, pri kateri sodelujejo vodja in koordinator storitve, izvajalec storitve, upravičenec, ključni ali odgovorni družinski člani ter prostovoljni sodelavci. Izvajanje programa se prične na zahtevo upravičenca ali njegovega zakonitega zastopnika ali pa na zahtevo strokovne (zdravstvene in socialne) službe. Storitve pomoči družini na domu uporabnikom in njihovim svojcem oz. ključnim članom družbenega omrežja omogoča veliko razbremenitev skrbi vsaj za določen del dneva. Ob dobrem sodelovanju med izvajalcem pomoči in uporabnikom pa storitev prinaša napredek na uporabnikovem osebnem področju (ohranjanje življenjskih funkcij in mobilnosti, ohranjanje stikov s širšim družbenim okoljem...) ter splošno boljše življenjske razmere. Ena od

pomembnih prednosti storitve pomoč družini na domu je cenovna dostopnost za uporabnika.

Zavod za socialno oskrbo Pristan je 1.2.2021 na podlagi koncesijskih pogodb pričel z izvajanjem storitve pomoč družini na domu v vseh sedmih občinah Zgornje Savinjske doline, tj. v občinah Gornji Grad, Ljubno, Luče, Mozirje, Rečica ob Savinji, Solčava in Nazarje.

Kot največji zasebni zavod s koncesijo za izvajanje storitve Pomoči družini na domu v Sloveniji je Zavod Pristan v letu 2023 izvajal storitev na podlagi koncesijskih pogodb v 26 občinah, in sicer poleg občine Gornji Grad, še v občinah Ajdovščina, Borovnica, Dobrova – Polhov Gradec, Horjul, Hrpelje - Kozina, Kamnik, Ilirska Bistrica, Komen, Litija, Log - Dragomer, Mestna občina Ljubljana, Postojna, Šmartno pri Litiji, Velike Lašče, Vipava ter v ostalih občinah Zgornje Savinjske doline: Mozirje, Rečica ob Savinji, Nazarje, Luče, Solčava in Ljubno, poleg tega pa še v štirih novih občinah, in sicer Laško, Domžale, Vodice in Moravče. V teh štirih občinah smo začeli izvajati pomoč na domu v letu 2023.

Občina Gornji Grad zagotavlja storitev pomoč družini na domu ob delavnikih, od ponedeljka do petka, med 7.00 in 15.00 uro. Gre predvsem za pomoč starejšim, ki živijo sami, oziroma ko svojci zaradi služb in drugih obveznosti ne morejo v celoti poskrbeti za starejše sorodnike, ki potrebujejo pomoč pri jutranjih, opoldanskih oziroma vsakodnevnih opravilih (kot je pomoč pri jutranji negi, umivanju, preoblačenju, hranjenju, opravljanju osnovnih življenjskih potreb, pripravi in/ali postrežbi enega obroka hrane, največkrat zajtrka, prinašanje enega pripravljenega obroka hrane, pomoč pri osnovnih gospodinjskih opravilih in pomoč pri ohranjanju socialnih stikov).

2. VRSTE IN OBSEG STORITVE

Storitev pomoč družini na domu predstavlja:

- Ugotavljanje upravičenosti do storitve, pripravo in sklenitev dogovora o obsegu, trajanju in načinu opravljanja storitve, organizacijo ključnih članov okolja in izvedbo začetnih srečanj med izvajalcem in upravičencem ali družino.
- Vodenje storitve, koordinacijo izvajalcev in njihovo usmerjanje, sodelovanje z upravičenci pri izvajanju dogovora in pri zapletenih življenjskih situacijah upravičencev ter neposredno izvajanje storitve pomoč družini na domu upravičenca v okviru dogovorjenih vsebin ter v dogovorjenem obsegu.

V večini primerov se storitev pomoč družini na domu začne na pobudo oziroma željo upravičenca in/ali njegovega zakonitega zastopnika. S sklenitvijo Dogovora in pričetkom izvajanja storitve uporabnik storitve prevzame tudi obveznost plačila prispevka. Spremembe ali dopolnitve že sklenjenega dogovora in osebnega načrta o obsegu, trajanju in načinu opravljanja storitve, lahko predlagata izvajalec storitve, upravičenec ali njegov zakoniti zastopnik.

V okviru socialne oskrbe na domu Zavod Pristan izvaja storitve, ki so navedene v 6. členu Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev. Storitev pomoč družini na domu se prilagodi potrebam in željam posameznega uporabnika in obsega naslednje sklope opravil:

2.1. GOSPODINJSKA POMOČ

- prinašanje enega pripravljenega obroka hrane ali
- nabava živil in priprava enega obroka hrane,
- pomivanje uporabljene posode,
- osnovno čiščenje bivalnega dela prostorov z odnašanjem smeti,
- postiljanje in osnovno vzdrževanje spalnega prostora.

2.2. POMOČ PRI TEMELJNIH DNEVNIH OPRAVILIH

- pomoč pri oblačenju ali slačenju,

-
- pomoč pri umivanju,
 - pomoč pri hranjenju,
 - pomoč pri opravljanju osnovnih življenjskih potreb,
 - vzdrževanje in nega osebnih ortopedskih pripomočkov.

2.3. POMOČ PRI OHRANJANJU SOCIALNIH STIKOV

- vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, prostovoljci in sorodstvom;
- spremljanje upravičenca pri nujnih obveznostih (zdravnik,...);
- informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca in
- priprava na institucionalno varstvo.

Posameznik je upravičen do pomoči na domu, če potrebuje najmanj dve opravili iz dveh različnih sklopov zgoraj navedenih opravil.

Obseg in vrsto storitve določi strokovni delavec (ali pomočnik) skupaj z uporabnikom glede na uporabnikove želje in potrebe. Vsak uporabnik je upravičen do štirih ur pomoči dnevno oziroma dvajset ur tedensko. Tekom izvajanja pomoči se glede na spremembe potreb in želja uporabnikov vrsta in obseg pomoči prilagajata. Vse spremembe zabeležimo uradno, s spremembami osebnih načrtov.

3. CILJNA SKUPINA UPORABNIKOV OZ. UPRAVIČENCI DO STORITVE POMOČ DRUŽINI NA DOMU

Storitev socialne oskrbe na domu je namenjena upravičencem, ki imajo zagotovljene bivalne in druge pogoje za življenje v domačem okolju, vendar se zaradi starosti, invalidnosti ali kronične bolezni ne zmorejo oskrbovati in negovati sami.

Upravičenci do storitve pomoč družini na domu so:

- osebe, stare nad 65 let, ki zaradi starosti ali pojavov, ki spremljajo starost, niso sposobne za popolnoma samostojno življenje;
- osebe s statusom invalida po Zakonu o socialnem vključevanju invalidov (Uradni list RS št. 30/2018)- v nadaljevanju ZSVI, ki po oceni pristojne komisije ne zmorejo samostojnega življenja, če stopnja in vrsta njihove invalidnosti omogočata občasno oskrbo na domu;
- druge invalidne osebe, ki jim je priznana pravica do tuje pomoči in nege za opravljanje večine življenjskih funkcij;
- kronično bolni in osebe z dolgotrajnimi okvarami zdravja, ki nimajo priznanega statusa invalida, pa so po oceni pristojnega centra za socialno delo brez občasne pomoči druge osebe nesposobne za samostojno življenje;
- hudo bolni otrok ali otrok s težko motnjo v telesnem ali težko motnjo in najtežjo motnjo v duševnem razvoju, ki ni vključen v organizirane oblike varstva.

Ciljna skupina storitve pomoč družini na domu so večinoma starejši, bolni in gibalno ovirani, ki potrebujejo različno veliko spodbude in pomoči za samostojno življenje v domačem okolju. Oskrba je namenjena tudi ljudem, ki so odpuščeni iz bolnic, ker je njihovo zdravljenje zaključeno, v domove za starejše občane pa niso sprejeti, ker na negovalnih oddelkih ni dovolj prostih kapacitet, oziroma jim bivanje v domu starejših onemogoča socialni položaj ali pa si želijo nadaljevati z bivanjem v domačem okolju. Uporabniki storitve so tudi, sicer v manjši meri, upravičenci, ki izpolnjujejo enega od preostalih štirih kriterijev. Pri svojem delu se srečujemo tudi z uporabniki, ki so brez svojcev in imajo šibko socialno mrežo, ki bi jim pomagala. V takšnih primerih so izvajalci pomoči na

domu, zaposleni v Zavodu Pristan, tudi oziroma skoraj edini, s katerimi ima uporabnik tesnejši stik.

3.1. STRUKTURA UPORABNIKOV GLEDE NA IZPOLNJEVANJE POGOJEV UPRAVIČENOSTI V LETU 2023

Večina uporabnikov v občini Gornji Grad je v letu 2023 storitev pomoč družini na domu uveljavljala kot upravičenci oziroma osebe, starejše od 65 let, ki zaradi starosti ali pojavov, ki spremljajo starost, niso sposobne za samostojno življenje. Trije uporabniki so izpolnjevali drug pogoj upravičenosti, kar je razvidno iz spodnje tabele.

Tabela 1: Število uporabnikov glede na kriterij upravičenosti do pomoči

Pogoj za izpolnjevanje upravičenosti	Število uporabnikov
osebe, starejše od 65 let, ki so zaradi starosti ali pojavov, ki spremljajo starost, nesposobne za samostojno življenje	13
osebe s statusom invalida po ZSVI, ki po oceni pristojne komisije ne zmorejo samostojnega življenja, če stopnja in vrsta njihove invalidnosti omogočata občasno oskrbo na domu	0
druge invalidne osebe, ki jim je priznana pravica do tuje pomoči in nege za opravljanje večine življenjskih funkcij	0
kronično bolni in osebe z dolgotrajnimi okvarami zdravja, ki nimajo priznanega statusa invalida, pa so po oceni pristojnega centra za socialno delo brez občasne pomoči druge osebe nesposobne za samostojno življenje	0
hudo bolni otrok ali otrok s težko motnjo v telesnem ali težko motnjo in najtežjo motnjo v duševnem razvoju, ki ni vključen v organizirane oblike varstva	0

4. ŠTEVILO IN STRUKTURA UPORABNIKOV V LETU 2023

4.1. ŠTEVILO UPORABNIKOV PO MESECIH

V spodnji razpredelnici je prikazano število uporabnikov po posameznih mesecih od januarja do decembra 2023, ki so bili vključeni oziroma so prejeli storitev socialne oskrbe na domu v občini Gornji Grad. Nekateri uporabniki so prejeli pomoč vsakodnevno od ponedeljka do petka, in sicer enkrat, redkeje dvakrat dnevno, ostali enkrat oziroma nekajkrat tedensko.

Tabela 2: Število uporabnikov po posameznih mesecih

mesec	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	avg.	sept.	okt.	nov.	dec.
št. upor.	6	7	8	7	8	8	8	9	10	11	11	10

V letu 2023 smo storitev izvajali pri trinajstih uporabnikih. Mesečno povprečje je v letu 2023 znašalo 8,58 uporabnika. Od januarja do decembra 2023 smo sklenili skupaj 7 dogovorov z novimi uporabniki. Pomoč na domu so prekinili trije uporabniki, pri katerih je bil razlog smrt.

V decembru 2023 smo pomoč nudili oziroma imeli sklenjen dogovor z 10 uporabniki.

4.2. STRUKTURA UPORABNIKOV GLEDE NA STAROST

Tabela 3: Število uporabnikov v letu 2023 glede na starost

Starost	Število uporabnikov
mlajši od 65 let	0
od 65 do 80 let	2
nad 80 let	11

Iz zgornje tabele je razvidno, da je bilo v letu 2023 največ uporabnikov starih nad 80 let, kar znaša 84,62%. Povprečna starost vključenih uporabnikov je bila 85,38 leta.

4.3. STRUKTURA UPORABNIKOV GLEDE NA SPOL

Od januarja do decembra 2023 je bilo med uporabniki pomoči na domu v občini Gornji Grad, 10 žensk (76,92%) in 3 moških (23,08%).

4.4. OBSEG SOCIALNE OSKRBE PO VSEBINI (GLEDE NA VRSTO POMOČI)

Večina uporabnikov, t.j. 9 uporabnikov, ki je imela sklenjen dogovor, je koristila dve različni opravili pomoči iz dveh različnih sklopov opravil: 4 uporabniki so koristili kombinacijo pomoči iz sklopa gospodinjske pomoči in sklopa pomoči pri temeljnih dnevnih opravilih, ena uporabnica je koristila kombinacijo pomoči iz sklopa gospodinjske pomoči in sklopa pomoči pri vzdrževanju socialnih stikov, 4 uporabniki so koristili kombinacijo pomoči iz sklopa pomoči pri temeljnih dnevnih opravilih in sklopa pomoči pri vzdrževanju socialnih stikov, ter 4 uporabniki, vse tri vrste pomoči (pomoč pri temeljnih dnevnih opravilih, pomoč pri gospodinjskih opravilih in ohranjanju socialnih stikov).

Glede na vrsto storitve je 9 uporabnikov potrebovalo pomoč iz sklopa gospodinjske pomoči, 12 uporabnikov je potrebovalo pomoč pri temeljnih dnevnih opravilih, pomoč pri vzdrževanju socialnih stikov pa 9 uporabnikov.

5. OPRAVLJENE URE POMOČI NA DOMU V LETU 2023

5.1. OPRAVLJENE EFEKTIVNE URE POMOČI PO MESECIH

Tabela 6: Prikaz mesečno opravljenih učinkovitih ur pomoči

MESEC	Opr. učinkovite ure neposredne oskrbe
Januar	50,66
Februar	56,83
Marec	67,58
April	40,91
Maj	44,49
Junij	37,17
Julij	29,57
Avgust	57,27
September	83,82
Oktober	87,15
November	101,08
December	87,01
Skupaj	743,59

V letu 2023 smo v občini Gornji Grad opravili skupno 743,59 učinkovite ure socialne oskrbe, kar pomeni 61,97 ure povprečno na mesec, pri uporabnikih pa 4,77 ure socialne oskrbe povprečno na mesec.

6. IZVAJALCI STORITVE POMOČI DRUŽINI NA DOMU IN IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH

Izvajalci storitve so osebe, ki izpolnjujejo vse zahteve iz 70. člena ZSV. Odgovorna oseba zavoda je Martin Kopatin, ki opravlja delo direktorja Zavoda za socialno oskrbo Pristan. Skladno z določbami ZSV in Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (Uradni list RS št. 45/2010 s spremembami in dopolnitvami) – v nadaljevanju Pravilnik, ima Zavod za socialno oskrbo Pristan zaposleno strokovno delavko z izobrazbo VII. stopnje družboslovne smeri in z opravljenim strokovnim izpitom. Poleg tega je v Zavodu za socialno oskrbo Pristan zaposlena delavka s VII. stopnjo izobrazbe družboslovne smeri, ki skladno s točko e četrtega odstavka 6. člena Pravilnika pod vodstvom strokovne delavke izvaja na podlagi pogodbe o zaposlitvi posamezna opravila iz 2. in 3. alinee drugega odstavka točke a 6. člena Pravilnika.

Zavod Pristan je v občini Gornji Grad pričel z izvajanjem storitve 1.2.2021. Skupaj s še preostalimi šestimi občinami Zgornje Savinjske doline je na tem območju neposredno socialno oskrbo na domu pred spremembo izvajalca izvajalo 6 socialnih oskrbovalk, ki so se s 1.2.2021 zaposlile v Zavodu Pristan. V začetku leta 2023 je ena izmed oskrbovalk odpovedala pogodbo o zaposlitvi, konec meseca junija 2023 pa se je ena od oskrbovalk upokojila, zato smo z 19.2.2023 in z 19.8.2023 zaposlili dve novi socialni oskrbovalki.

Strokovna delavka in pomočnica strokovne delavke sta prvi stik s potencialnim uporabnikom in skrbita za celosten potek kakovostnega izvajanja storitve. Skrbita za reševanje sprotnih težav, ki nastajajo tekom izvajanja pomoči ter predstavljata pomemben stik med uporabnikom, svojci in zunanjimi institucijami (zdravstvenimi organizacijami, centrom za socialno delo,...), hkrati pa sta socialnim oskrbovalkam vedno na voljo za pomoč pri reševanju kakršnih koli težav in nudenje nasvetov.

Socialne oskrbovalke so se v letu 2023 skupaj s strokovno delavko in pomočnico strokovne delavke srečevale na koordinacijskih sestankih. Ti sestanki so pomembni, saj so bili namenjeni reševanju morebitnih dilem in težav

zaposlenih pri delu. Poleg razmeroma rednih sestankov je stalno poudarek tudi na telefonskem in elektronskem, rednem in sprotnem sporazumevanju.

7. PLAČILO STORITVE POMOČ DRUŽINI NA DOMU

Upravičenci do storitve pomoč na domu in njihovi zavezanci so na podlagi 100. člena ZSV dolžni prejete storitve plačati. V Uredbi o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialnovarstvenih storitev (Uradni list RS št. 110/2004 s spremembami in dopolnitvami) – v nadaljevanju Uredba, so določena natančnejša merila, po katerih se za upravičence in druge zavezance delno ali v celoti določijo oprostitve pri plačilu storitev.

Osnova za določanje cene socialno varstvene storitve pomoč na domu je Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev (Uradni list RS št. 87/2006 s spremembami in dopolnitvami). Občina financira pomoč družini na domu najmanj v višini 50% k ceni storitve, lahko pa določi tudi dodatne oprostitve pri plačilu stroškov za pomoč na domu.

V letu 2023 je znašala cena ure socialne oskrbe za uporabnike v občini Gornji Grad 6,00 EUR, subvencija občine pa 12,27 EUR na uro.

7.1. OPROSTITVE PLAČILA

Plačila storitve PND je v celoti oproščen vsak upravičenec in zavezanec, ki sklene dogovor o izvajanju storitve v skladu z zakonom, nima družinskih članov ali drugih zavezancev, nima lastnih dohodkov ali njegov ugotovljen dohodek ne dosega meje socialne varnosti in obenem tudi ne prejema dodatka za pomoč in postrežbo ali drugih dodatkov, namenjenih zagotavljanju nege in pomoči druge osebe. Center za socialno delo odloča na podlagi zahteve upravičenca o delni ali celotni oprostitvi plačila storitve. Postopek ugotavljanja in odločanja o oprostitvi plačila storitve vodi pristojni center za socialno delo, ki mora ugotoviti finančni položaj uporabnika in njegovih ožjih družinskih članov, ki so ga po določbah Družinskega zakonika (Uradni list RS št. 15/2017) dolžni preživljati. Če upravičenec sam ni plačilno sposoben, se ugotavlja, ali so plačilno sposobni njegovi družinski člani, saj so sicer oni zavezani k doplačilu storitve. Kadar uporabnik (sam ali skupaj z družinskimi člani) ni plačilno sposoben, storitev v celoti ali deloma plačuje občina, kjer ima uporabnik stalno prebivališče. Če je uporabnik storitve, ki uveljavlja oprostitve plačila storitve pomoč družini na domu, lastnik nepremičnine, se mu lahko prepove odtujiti in

obremeniti nepremičnino, katere lastnik je v korist občine, ki zanj financira storitev pomoč družini na domu, le v primeru izrecne zahteve občine, in če gre za nepremičnino, na kateri uporabnik storitve nima prijavljenega stalnega prebivališča. Zaznamba se vpiše v zemljiško knjigo.

V letu 2023 ni bil, od skupno trinajstih upravičencev storitve pomoč družini na domu v občini Gornji Grad na podlagi odločbe CSD v celoti oproščen plačila storitve noben uporabnik.

8. ANALIZA DELA NA PODROČJU STORITVE POMOČ DRUŽINI NA DOMU V LETU 2023 V OBČINI GORNJI GRAD

Zavod Pristan je z izvajanjem storitve pomoč družini na domu na področju občin Zgornje Savinjske doline pričel s 1.2.2021. Delo na področju izvajanja storitve pomoč družini na domu v občini Gornji Grad oziroma v vseh sedmih občinah Zgornje Savinjske doline lahko v minulem letu 2023 ocenimo kot uspešno in kvalitetno opravljeno. Zaradi medsebojne povezanosti občin in terena vseh sedem občin obravnavamo kot eno koordinacijsko enoto. Za celotno območje smo od januarja do decembra 2023 prejeli 43 novih prošenj oziroma vlog za pomoč na domu, večina je postala naših uporabnikov, preostali pa se bodisi kasneje niso odločili za pomoč, so umrli ali dobili namestitev v DSO.

Glede samega obsega oskrbe v občinah Zgornje Savinjske doline je pomembno izpostaviti, da se število uporabnikov in opravljene ure razlikujejo med občinami, prav tako tudi povpraševanje po storitvi. Razloge za razlike lahko verjetno najdemo v prepoznavnosti same storitve pomoč družini na domu med ljudmi, v bolj dejavni vključenosti svojcev v oskrbo starejših ipd.

Storitev pomoč družini na domu se je v letu 2023 pri novih uporabnikih največkrat začela na željo svojcev upravičenca oziroma njegovih zakonitih zastopnikov. Pri vključitvi novih uporabnikov oziroma posredovanju informacij novim uporabnikom o pomoči na domu je imela pomembno vlogo tudi lokalna skupnost, nekajkrat tudi center za socialno delo ter patronažna služba.

Pri delu oskrbe na domu je ključnega pomena takojšnja odzivnost, zato se v Zavodu Pristan trudimo čimprej odzvati se na prejete prošnje oziroma vloge in uporabnikom zagotoviti oskrbo v najkrajšem možnem času.

Po prejemu prošnje za storitev pomoč družini na domu in zagotovitvi želenih terminov oskrbe je strokovna delavka oziroma pomočnica največkrat najkasneje v nekaj dneh od prejema prošnje obiskala uporabnika na domu, kjer se je skupaj z njim in svojci oziroma zakonitim zastopnikom pogovorila o željah upravičenca, njegovem zdravstvenem in duševnem stanju, potrebah in navadah, nakar smo sklenili dogovor o izvajanju storitve.

Pri delu z uporabniki se trudimo, da k njihovim potrebam pristopamo celovito v okviru možnosti, ki nam jih narekuje storitev. Zato je strokovna delavka oziroma pomočnica strokovne delavke med tednom na voljo za razgovore z uporabniki oziroma z njihovimi svojci ali zastopniki, največkrat gre za telefonski stik. Pri uporabnikih se med letom spreminjajo potrebe po obsegu in vrsti storitev, kar redno spremljamo in po potrebi prilagodimo obseg. Razširjanja pomoči pri uporabnikih je bilo glede na pretekli dve leti več, kar je posledično vplivalo na nekoliko kasnejše vključevanje novih uporabnikov (zaradi zasedenih kapacitet).

Tako kot uporabniki potrebujejo in izražajo želje po različnih storitvah, so si različni tudi pri željah glede socialnih oskrbovalk. Nekaterim uporabnikom ustreza, da se socialne oskrbovalke občasno menjujejo, nekaj pa jih izraža željo po stalnosti socialne oskrbovalke, ki pa je v polni meri zaradi narave dela, bolniških odsotnosti in letnih dopustov ni mogoče uresničiti. Trudimo se, da uporabnika, ki nima želje po menjavi oskrbovalke, oskrbujeta največ dve oskrbovalki, druga v primeru odsotnosti. Zaradi prej omenjene narave dela je občasno v kateri izmed občin prišlo do manjših težav glede same organizacije izvajanja pomoči, vendar smo jih uspešno sproti reševali s pogovori. Redki uporabniki se kljub naši prošnji za omogočanje rednih terminov oskrbe vseeno niso odločili, da bi sprejeli drugo oskrbovalko in so raje odpovedali oskrbo. V takih primerih v času odsotnosti oskrbovalke uporabnik nima oskrbe. Zavod Pristan ni v letu 2023 prejel nobene pritožbe na delo zaposlenih v nobeni izmed sedmih občin, kar kaže, da storitev izvajamo strokovno in uporabniku prijazno.

Našo storitev gradimo predvsem na zaupanju in zadovoljstvu uporabnikov ter čim večji odzivnosti, kar se kaže tudi po številu novih uporabnikov in opravljenih urah oskrbe. V občini Gornji Grad smo v decembru 2023 opravili 87,01 ure socialne oskrbe, povprečno na mesec pa 61,97 ure. Ocenjujemo, da smo v preteklem letu uspeli obdržati pridobljeno zaupanje ljudi in se dodatno uveljaviti v lokalnem okolju. Žal se je v preteklem letu, v mesecu avgustu in septembru zgodil upad opravljenih ur, ki so bile posledica nedostopnosti do uporabnikov. Zaradi naravne nesreče in povodnje, ki se je zgodila v Savinjski dolini, smo imeli predvsem v občini Solčava otežkočen dostop do uporabnikov skoraj dva meseca, v ostalih občinah pa le do nekaterih uporabnikov.

Pomemben dejavnik za uspešno delo v občinah Zgornje Savinjske doline je tudi primeren in usposobljen kader, ki smo ga v večini prevzeli in je lokalni skupnosti dobro poznan ter je pripravljen tako na individualno kot tudi timsko delo. Socialne oskrbovalke se na sestankih srečujejo s strokovno delavko oziroma s pomočnico, na katerih se pogovorijo o organizaciji dela, poročajo o delu pri uporabnikih, si izmenjajo koristne informacije, nasvete, izkušnje in skupaj rešijo morebitne težave pri posameznih uporabnikih. Tako oskrbovalke na domu kot tudi strokovna delavka ali pomočnica se na terenu namreč pogosto znajdejo v nepredvidljivih, zapletenih situacijah, v katerih je potrebna hitra in pravilna odločitev, zato je pomembno dobro timsko delo, sodelovanje in pretok informacij.

Zaradi pretoka informacij in vzpostavitve učinkovitejše mreže pomoči starejšim se Zavod Pristan aktivno povezuje z vsemi deležniki, ki so v lokalnem okolju vključeni v oskrbo starejših. Dobro sodelujemo s pristojnim centrom za socialno delo, s katerim si izmenjujemo informacije o uporabnikih na terenu, pogosto tudi s patronažno službo, ki je najboljši in najzanesljivejši vir informacij glede potreb uporabnikov. Stik s centrom za socialno delo je pomemben tudi z vidika njihovega poznavanja uporabnikov in situacij od prej in na ta način morebitnega hitrejšega iskanja rešitev za uporabnika. Večkrat sta bila patronažna služba in center za socialno delo tista, ki sta nam posredovala prošnje za pomoč na domu, na podlagi katere smo nato uporabnika vključili v oskrbo. Namen povezovanj je, uporabnikom storitve omogočiti čimbolj kvalitetno bivanje v domačem okolju, hkrati pa spremljati situacije pri uporabnikih in v primeru težav hitro ukrepati oziroma po potrebi tudi definirati nujnost sprejema v dom starejših tistim, ki bodisi zaradi zdravstvenega stanja ali drugih okoliščin ne zmorejo več bivati v domačem okolju. Tovrstno sodelovanje je dobrodošlo in hkrati nujno pri reševanju morebitnih individualnih primerov.

Socialnovarstveno storitev pomoč družini na domu promoviramo z zloženkami, v katerih se nahajajo vse bistvene informacije glede storitve, z novicami na spletni strani, občasnimi članki v lokalnih časopisih, s službenimi avtomobili, opremljeni z nalepkami, s podajanjem ustreznih informacij preko telefona ter na osebnih razgovorih. Najboljša promocija storitve pa je »od ust do ust«, ki jo dosegamo predvsem z dobrim in uspešnim delom na domovih uporabnikov in posledično z zadovoljstvom uporabnikov.

Pri delu nas vodita skrb za uporabnika ter individualiziran, celosten, odgovoren in profesionalen pristop pri izvajanju storitve. Skrbimo za stalno strokovno in praktično usposabljanje zaposlenih in s tem prispevamo k uvajanju novosti na področju oskrbe in dvigu kakovosti izvajanja storitve. Zavzemamo se za dobre in korektne medsebojne odnose, ki so temelj dobrega medsebojnega delovanja.

9. NAČRTI IN PREDLOGI ZA NADALJNJE DELO

V vseh občinah, v katerih izvajamo storitev pomoč družini na domu, redno spremljamo kakovost naše storitve. Tako bomo tudi v občini Gornji Grad v prihodnje neprestano spremljali kakovost naše storitve, sodelovali s strokovnimi službami, težili k ustreznemu obveščanju javnosti o ustreznih oblikah pomoči ter nenazadnje poskušali zagotoviti v čim večji meri oskrbo ljudem, ki jo potrebujejo. Pozitivni odzivi, ki smo jih dobili s strani uporabnikov, nam dajejo potrditev, da nas je lokalna skupnost prepoznala kot pomemben element, ki pripomore h kvalitetnejšemu življenju v domačem okolju.

V letu 2024 se bomo še naprej trudili, da nas prebivalci občine Gornji Grad vidijo kot kakovostnega in strokovnega izvajalca pomoči na domu, ki bo uporabnikom olajševal in podaljševal bivanje v domačem okolju.

Vsi zaposleni sledimo našemu sloganu »za vas in za vaš jutri« in si bomo tudi v prihodnje prizadevali, da pridobimo zaupanje novih ter upravičimo izkazano zaupanje obstoječih uporabnikov.

Martin Kopatin
direktor zavoda

